

For Skovbrugets Vedkommende ville Meddelelser fremkomme i »Tidsskrift for Skovvæsen«. Jeg skal her kun nævne de Træer, der have været Gjenstand for Forespørgsler med Hensyn til sygelige Forhold, nemlig angaaende Rødgran og Bøg 8, Skovfyr og Birk 5, Bjærgfyr, Weymoutsfyr og El 3, Østerrigsk Fyr og Ælm 2, endvidere enkeltvise Spørgsmaal vedkommende Ædelgran, Douglasgran, Tidselgran, Strandfyr, Pil og enkelte andre.

Hertil knyttede sig følgende Diskussion:

Gartner Wendt. Jordlopperne have iaar ødelagt meget; de havde hos Taleren ikke alene gjort Skade paa Runkelroer og Gulerødder, men ogsaa paa Træer, saaledes f. Ex. Elmeplanter. Paa den anden Side havde de imidlertid ogsaa gjort nogen Gavn, idet de havde ødelagt Agerkaalen, hvad der dog havde skadet Biavlen paa Øerne, men ikke i Jylland, hvor man ikke har saa megen Agerkaal, og hvor Bierne fortrinsvis trække Næring af Boghveden, Lyng o. s. v. — Det var heldigt, at Kartoffelsygdommen ikke havde vist sig. Taleren havde haft 80 Sorter, og ingen var bleven angreben af Sygdommen. Derimod var nogle Kartoffelknolde navnlig med dybe Øjne ødelagte indvendig; naar de bleve overskaarne, viste de sorte eller brune Pletter, men det var ikke i noget større Omfang, at denne Sygdom havde fundet Sted, og derhos var den ikke farlig. Muligvis beror hele dette heldige Forhold paa, at der til Lægning nu kun anvendes modstandskraftige Kartofler, saa at Faren for Sygdom ikke bliver nær saa stor som tidligere, men man skal dog efter Talerens Mening ikke være for tryk med Hensyn til, at Sygdommen ikke atter viser sig.

Præsidenten (Capt. la Cour). Kan det stærke Angreb af Jordlopper i det forløbne Aar ikke skyldes den stærke Varme, som indtraadte i Slutningen af Maj Maaned? Saadan Angreb forulempe Landmanden meget, idet de tvinge ham til at saa tykt, men netop derved kan han mange Gange redde sin Mark, thi selv om Jordlopperne angribe, kunne de dog ikke faa Magt med den tykke Udsæd. — Der var et Par Punkter i det overordentlige interessante og fyldige Foredrag,

som Lektor Rostrup nu har holdt, som foranledigede Taleren til at fremkomme med et Par Spørgsmaal. Det første af disse gjaldt Hirsebranden, som var optraadt saa særlig voldsomt. Er denne Sygdom smitsom, og kan den forplante sig til andre af vore Kornarter? Det andet Spørgsmaal, som Taleren vilde fremkomme med, var: Har Bejtsning overfor Rugens Stængelbrand — hvad enten det er det ene eller andet Bejtningsmiddel — den samme Virkning som overfor Brand i Ax? Lektor Rostrups Forklaring af Grunden til den store Mængde Meldrøje, som optraadte paa den sildig saaede Rug, interesse-rede Taleren meget; han havde tidligere hørt, at den honningduglignende Substans, som kom frem paa Frugtknuderne efter det første Angreb af Meldrøjesporer, forplantede Sygdommen over paa den senere fremkomne Rug, og han vilde nu gjerne spørge, om det var denne Substans, der jo flød ned ad Straaet, som, ved i tørret Tilstand at føres af Vinden over paa de senere fremkomne Rugplanter, forplantede Sygdommen. Ogsaa ønskede Taleren gjerne at vide, om Lektor Rostrup kunde antyde Grunden til, at Rust kun var optraadt i overmaade ringe Mængde i det sidste Aar.

Lektor Rostrup omtalte en latringødet Kløvermark, som stod ganske udmærket om Efteraaret, men gik bort da For-aaret kom. Hertil vilde Taleren føje, at han i tre Aar havde saaet humleagtig Sneglebælg paa latringødet Jord, men den var systematisk mislykket. De Landmænd i Lyngbyegnen, for hvem Taleren havde fremdraget dette, havde spurgt ham, om han havde brugt Latringødning, og paa hans i saa Henseende bekræftende Svar, havde de sagt, at det var Grunden, idet de havde Erfaring for, at hverken Kløver eller Bælgplanter kom frem eller fik Kraft efter Latringødning; det var ligesom Latringødning indvirkede paa disse Planter som Gift. Taleren vilde derfor fremsætte det Spørgsmaal, om man andetsteds fra havde nogen Erfaring med Hensyn til latringødet Jords Indvirkning paa Kløver eller Bælgplanter. Den Erfaring, han havde indhøstet, havde bevirket, at han iaar ikke vilde benytte Latringødning i Udlægsmarken, hvad han ellers havde gjort.

Hvad Varmvandsmetoden angik, da havde Taleren opfattet Lektor Rostrups Udtalelse saaledes, at de Mislyd, der vare komne frem i nogle faa Beretninger om denne Methodes Anvendelse, vistnok skyldtes en mindre rigtig Brug af den, og at det, naar den for øvrigt ikke blev anvendt, laa dels i Besværet dels i, at man ikke kjendte noget til den, og dels i, at man savnede Exempler med Hensyn til dens Anvendelse. Alt dette, forekom det Taleren, maatte nødvendig lede Tanken hen paa det Spørgsmaal, om der ikke burde gøres noget for at faa Exempler paa Nyttens af Methodens Anvendelse spredt ud blandt Landmændene, da det vistnok efter alt, hvad der foreligger, er en saa betydningsfuld Foranstaltning, at dens Iværksættelse i rigeligt Maal Lønner Ulejligheden. Spørgsmaalet har tidligere været fremme i Landhusholdningsselskabet, og man har da ment, det vilde være vanskeligt at faa Metoden til at slaa an, medmindre der gøres Forsøg eller rettere sagt demonstreres for den ude blandt Landmændene. Her er ogsaa det at bemærke, at skjønt Sæden kan præpareres en Tid forud, inden den skal benyttes, udsætter man dog at have dermed at gøre, indtil det sidste Øjeblik, indtil den lige skal benyttes, men saa er det en travl Tid, og saa have Landmændene ikke Lyst til at experimentere. — Hvad endelig Kaaalbrok angaar, da maa de Oplysninger, som Lektor Rostrup er fremkommen med derom, fremkalde megen Ængstelse, og der turde derfor være alvorlig Grund til saa stærkt som muligt at henlede Opmærksomheden paa det farlige i at lade de med denne Sygdom befængte Planter, som komme frem paa Marken, gaa i Møddingen; de bør absolut tilintetgøres. Der er her Tale om en Sygdom, som har forvoldt det engelske Landbrug store Tab, og der burde derfor herhjemme være al Anledning til at gøre noget mod den.

Lektor Rostrup. Hvad Knoldeforraadnelsen angik, som Gartner Wendt omtalte, da var den ikke saa farlig, saa længe Kartoflerne vare paa Marken. Den største Fare fremkom efter Talerens Erfaring først, naar Kartoflerne vare komne i Hus og bragte i Kulerne; Sygdommen breder sig da med større Hurtighed, saa at hele Beholdninger endogsaa fuldstændig

ødelægges. — Hvad Spørgsmaalet om Jordlopper angik, da var det meget muligt, at den stærke Varme i Slutningen af Maj Maaned væsentlig har bidraget til deres store Udbredelse, men Taleren var ikke meget bevandret i det Spørgsmaal; han havde kun refereret de Meddelelser, han havde faaet desangaaende, fra Landmænd, og hvad de Planter havde udvist, som vare blevne ham tilsendte, men turde ellers ikke komme nærmere ind derpaa. Paa Spørgsmaalet angaaende Hirsebrand skulde Taleren derimod give et bestemt Svar, og det var, at efter alt, hvad der foreligger, holder denne Svamp sig udelukkende til Hirsen. Man har i Udlandet, hvor den optræder stærkt mange Steder, ingen som helst Erfaring for, at den kan gaa over paa andre Kornsorter. Hirsebrand er bygget forskjelligt og spirer forskjelligt fra de andre Brandsvampe, som vi have paa Kornet, og Taleren troede derfor ikke, at den smittede. Der var kun Fare, for saa vidt den skulde blive udbredt herhjemme, men hidtil er Hirsen kun dyrket herhjemme som Forsøg og i ringe Mængde. — Bejtsning af Rug har ogsaa Betydning lige over for Rugens Stængelbrand, og ved nogle Forsøg sidste Sommer har det vist sig, at en ganske lignende Fremgangsmaade er i Stand til at overvinde Brand paa Agerhejre og Draphavre, hvorpaa den ogsaa mange Steder optræder herhjemme. Om Blaasten var prøvet lige over for Rugens Stængelbrand, vidste Taleren ikke, men Benyttelsen heraf lige over for Rug havde maaske de samme Ulemper som lige over for de andre Kornsorter. Med Hensyn til Meldrøje bemærkede Taleren før, at den første Udsæd af Sporer finder Sted fra de rødviolette Frugtlegemer, som bryde frem fra de overvintrede Sporer; ud fra de angrebne Frugtknuder flyder en Vædske, den saakaldte Honningdug, der ligesom bestaar af Tusinder af Knopceller; denne Vædske tørrer paa Blade og Straa, de indtørrede Knopceller løsriveres og føres af Vinden eller Insekter eller af begge i Forening omkring til senere fremkomne Rugax og dræbe dem. Insekterne spille maaske den største Rolle, og det er maaske ogsaa Grunden til, at man finder de fleste Meldrøjer, navnlig af dem paa de senere fremkomne Ax, i Udkanterne af Marken,

hvor netop denne Frem- og Tilbageflyven af Insekterne er stærkest. Grunden til, at der sidste Aar har været saa lidt Rust, er vanskelig at udfinde; men da der var saa lidt Skaalrust som Udgangspunkt, kan det forstaas, at der ikke er forekommet saa megen Rust paa Sæden som sædvanlig. — Hvad den stærke Kløvervæxts Forhold til Bagersvampen angik, da havde Taleren tidligere i et Foredrag i Landhusholdningsselskabet havt Lejlighed til at omtale, at det var en gængs Erfaring, at jo tættere og kraftigere Kløveren stod, desto bedre kunde Svampen brede sig fra den ene Plante til den anden. Hvilken Rolle Latringødningen spiller lige over for dette Svampeangreb, skulde Taleren lade være usagt, men det vilde maaske erindres, at dengang han udførlig omtalte denne Svamp, nævnte han udtrykkelig, at næsten alle Steder i Kjøbenhavns Omegn, hvor denne optraadte overordentlig stærkt, var der anvendt Latringødning, og det vilde derfor være ønskeligt at faa anstillet direkte Undersøgelser med Hensyn til den Virkning, Latringødning har, hvad vel ikke vil være nogen vanskelig Sag. — Taleren var ligesom Præsidenten paa det rene med, at det vilde være til stor Gavn, om der kunde blive gjort noget, saa vel for at faa Varmvandsmethoden indført som for at formindske Faren for Kaalbrok. Med Hensyn til Varmvandsmethoden er der gjort den Henstilling, at der i hver Egn af Landet skulde være en Mand, som forstod sig paa at vise, hvorledes man skal bære sig ad med Afsvampningen, og som tillige havde et Stykke Jord med afsvampet og et andet med upræpareret Udsæd, for at Folk kunde komme til at se, at det ikke drejer sig om noget stort Arbejde, og at det giver et godt Resultat. Hvad Kaalbrok angaar, da er det utvivlsomt den samme Sygdom, som især Skotland har lidt saa meget af i en lang Aarrække. Der er her Tale om en meget farlig Svamp, og der burde gøres noget for at forhindre dens Udbredelse. Taleren søger saa meget som muligt at oplyse Folk om den Fare, de udsætte sig for ved at bringe de syge Planter — Sygdommen findes ikke alene paa Markerne, men ogsaa i Haverne — ud paa Møddingen, idet de

jo herfra igjen komme ud paa Markerne og atter anrette stor Skade der.

Konsulent Bøggild havde forstaaet en Udtalelse af Lektor Rostrup angaaende Varmvandsmethoden saaledes, at hertil vilde Damp være heldig, og han var derved kommen til at tænke paa en Udtalelse, han havde hørt paa Fyen, nemlig at man kunde henlægge Methodens Anvendelse til Andelsmejerierne, hvor Dampen var tilstede, og hvor de mindre Jordbrug kunde have Adgang til at benytte den. De Spørgsmaal, Taleren derfor vilde stille til Lektor Rostrup, var, om det var ønskeligt, at en saadan Fremgangsmaade som den sidstnævnte blev anvendt, om Kornet kunde præpareres i Løbet af Vinteren og være lige godt, og hvorledes Tørringen skal iværksættes? Kan den foregaa paa Loftet hos Landmanden selv, eller skal den foregaa ved Varme fra Dampkjedlen?

Gartner Wendt. Et koldt Foraar ødelægger ikke Jordlopperne; de gjemme sig om Natten under Planterne og komme kun frem om Dagen. — Naar Kartoflerne blive ordentlig behandlede, er Faren ved at have dem i Kulerne ikke stor. Hvad Kaalbrok angaar, da er det ganske vist, at den er farlig, men man kan ogsaa selv bidrage en Del til, at den ikke kommer til at gjøre større Skade.

Lærer Olsen. Naar Foraaret har været koldt, og der derefter kommer Varme, saa myldre Jordlopperne frem og ere meget forhungrede, hvorfor de ogsaa angribe Planterne i en overordentlig stærk Grad. Sidst i April Maaned forrige Aar havde Taleren saaet Turnips og Kaalrabi, og da han ikke kunde forstaa Grunden til, at de ikke kom op, gav han sig en Dag til at kradse op i Rækkerne og saa da, at Planterne vare ædte bort, ligesom de vare komne frem af Frøet. Ogsaa have Jordlopperne som sagt angrebet Agerkaalen, men naar der blev sagt, at det var Grunden til, at der ikke var tilstrækkeligt Foder for Bierne, da er det næppe rigtigt, thi vi have sikkert saa megen Agerkaal, at der skal mange, mange flere Jordlopper til, end der har været det sidste Aar, for at kue den. Hvad der bidrog til, at Agerkaalen ikke fik Fremvæxt var, at da den skulde til at komme frem, væltede ogsaa Kor-

net frem og tog Magten fra den. Det var Grunden til, at Agerkaalen ikke indeholdt den Næring for Bierne, som den ellers gjør, og den væsentligste Grund til, at vi ikke fik Honning, var Regnen, der kom senere, saa at Bierne ikke kunde drage i Marken. Hvad Agerkaalen ellers angaar, da vilde det være en Velsignelse, om Jordlopperne kunde hjælpe Landmændene med at udrydde den. Hvad Gulerødderne angaar, da har Taleren gjort den Erfaring, at paa det Stykke Jord, hvor der har været Gulerødder Aaret i Forvejen, er det ikke tænkeligt at avle Frø, hvorimod Gulerødder af samme Kuld, men saaet paa Steder, hvor der ikke har været Gulerødder Aaret i Forvejen, have staaet godt, og man vil altsaa heraf se, at Gulerodssvampen kan overvintre i Jorden.

Landbrugskandidat Jørgensen ønskede at faa oplyst af Lektor Rostrup, om der foreligger paalidelige Forsøg vedrørende Brugen af Blaasten og Bordeauxvædske, hvilken sidste, efter hvad Taleren havde set meddelt, kunde være skadelig, særlig for Frugttræerne. Der er ogsaa blevet sagt, at Hestebønner have engang her i Landet været saa stærkt angrebne af Bladlus, at man maatte opgive Dyrkningen deraf, og Taleren vilde derfor spørge, om der ikke var noget at gjøre for at blive af med Bladlus. Kunde man ikke paa mindre Arealer prøve Bordeauxvædsken? Taleren havde set, at den havde gjort sin Virkning, men han ønskede gjerne at høre, om Lektor Rostrup havde nogen sikker Erfaring i saa Henseende at meddele.

Lektor Rostrup. Det kunde maaske være tænkeligt, at Smaafolk kunde sende deres Udsæd til Andelsmejerierne for at faa den afsvampet, men dette Arbejde skulde altsaa udføres om Vinteren eller i hvert Fald i god Tid før Udsæden skulde finde Sted, og det kunde dog maaske have sine Vanskeligheder, men herom skulde Taleren ikke udtale sig, da han ikke havde tilstrækkelig Erfaring paa dette Punkt. Hr. Direktør Jensen, hvis Fraværelse maatte beklages, kunde derimod have givet fyldestgørende Meddelelser baade med Hensyn til, hvor vidt Afsvampning kunde udføres om Vinteren, og Sæden uden noget Tab eller Fare for Smitte gjemmes til den Tid, den skulde udsæes. — Hvad angaar det Spørgsmaal, hvor længe Kaalbrokssvampens Sporer kunne holde sig i Jor-

den, da har det viist sig, at de ikke alene kunne bevare deres Spireevne til det følgende Aar, men ogsaa til næste Aar igjen. Hvad den af Hr. Olsen gjorde Erfaring med Hensyn til Gulerødderne angaar, da kan Forholdet forklares derved, at der paa Grund af Svampeangrebet bliver Stumper af Gulerødder tilbage i Jorden, hvorpaa da Svampene leve til næste Aar. Taleren havde endnu ikke havt Tid til at foretage Forsøg med Hensyn til Afsvampning af Gulerødder, men det var hans Agt at foretage saadanne. Hvad Frøet angik, var det muligt, at en Afsvampning af det ogsaa kunde være tjenlig. Taleren havde i fremmede Beretninger seet, og egne Iagttagelser havde ogsaa viist ham, at der kunde findes Svampe paa Gulerødsfrø, og de af saadant Frø fremkomne Planter vare kun svage. Det er muligt, at Svampen allerede angriber den spirende Plante, men nogen sikker Erfaring i saa Henseende havde Taleren ikke. Den Skade, som Gulerødssvampen anretter, har væsentlig Betydning for Frøavlens Vedkommende og ikke saa meget for første Aars Afgrøde. Man skulde navnlig sørge for at faa sunde Gulerødder udplantede til Frøavl, og for saa vidt man ikke kan stole paa, at de Gulerødder, man udplanter, ere sunde, er det at Afsvampning skal træde til, og Taleren tvivlede ikke om, at der maatte kunne findes Midler til at afsvampe Gulerødderne saaledes, at de fremkomne Stængler ikke blive angrebne af Svamp, saa at man kan høste Frø. — Hvad Forsøg med Bordeauxvædsken angaar, da forholder det sig med dem som med Afsvampningsforsøgene med Gulerødder; Taleren havde ikke havt Lejlighed til at foretage saadanne. Imidlertid foreligger der fra Udlandet en Mængde Forsøgsresultater; navnlig i Nord-Amerika er man overordentlig virksom med at foretage saadanne Forsøg og det saa vel over for Angreb af Snyltesvampe som af Insekter og andre Smaadyr, og da de Beretninger, der foreligge, lyde gunstige, er det muligt, at Bordeauxvædsken kan anvendes med Held lige over for Bladlus paa Hestebønner. — Hvad Bordeauxvædsken og Talkblaasten angaar, da er den sidste i hvert Fald billigst og lettest at sprede ved en Puster, tillige frembyder den den Fordel, at man ogsaa kan komme til at lade den virke paa Undersiden af Bladene; Bordeauxvædsken kommer kun til at

virke paa Bladenes Overside og ikke paa Undersiden, hvor Svampeangrebet især finder Sted. De fleste Meddelelser fra Udlandet lyde til Fordel for Talkblaasten. De Forsøg, der have været anstillede hertilands med dette Middel, have navnlig været lige over for Vin i Væxthuse, og de Steder, hvor Taleren havde anbefalet at bruge det, og hvorfra han havde faaet Meddelelse om dets Anvendelse, synes man at være tilfreds med Resultatet.

Forsøgsleder Hansen (Lyngby). Efter de omfattende Undersøgelser, der foreligge, er der ikke Tvivl om, at Anvendelsen af Afsvampningsmetoden har overordentlig stor Betydning, og det gjælder derfor om at faa Kjendskabet til dens Nytte spredt ud Landet over, hvilket jo for en stor Del kan ske gennem Landbohøjskolen, Landboskolerne o. s. v. At det skulde være nødvendigt at faa Afsvampningen udført om Vinteren kunde Taleren ikke indse; der kunde behandles meget betydelige Kvantiteter Korn i kort Tid, hvor man har Damp til Raadighed, og naar Sagen blev ordnet fornuftigt og praktisk, vilde det til et Andelsmejeri hørende Distrikt sikkert kunne faa en saadan Afsvampning udført i Løbet af 8 à 14 Dage.

Grosserer Jacobsen sluttede sig til Hr. Forsøgsleder Hansen. Der kunde paa det Omraade, uden store Udgifter, naas store Resultater, og da man jo nu syntes at fæste Blikket noget mere end tidligere paa den Betydning, som Plante-kulturen har, saaledes at Kvægbruget ikke sluger al Interesse, vilde det vistnok være heldigt, om der kunde bringes en Organisation tilveje, hvorved Foranstaltningen kunde blive sat i Værk i de forskellige Kredse omkring Andelsmejerierne, og særlig vilde Taleren i den Anledning henvende sig til Landhusholdningsselskabet, som jo paa en fyldig Maade har taget sig af Plante-kulturen og ført den betydelig fremad.

Konsulent Bøggild. Den finske Havre er ikke angrebet af Svamp, og det ligger maaske i, at den er, som det hedder, »riatorret«.

Lærer Olsen spurgte, om det ikke kunde lade sig gjøre at tørre Kornet ved Spilledamp, saa at selve Mejeripersonalet ikke fik noget dermed at gjøre.

Konsulent Bøggild. Et veldrevet Andelsmejeri har ikke Spilledamp tilovers, naar den skummede Mælk skal pasteuriseres, men Sagen maatte vel kunne ordnes.

Præsidenten vilde lige over for Grosserer Jacobsens Henstilling til Landhusholdningsselskabet om at tage sig af denne Sag, gjentage, hvad han før sagde, nemlig at Spørgsmaalet har været fremme, og man har ment, at der kunde og burde gjøres noget, og den Drøftelse af Sagen, som nu havde fundet Sted her paa dette Møde, vilde sikkert medføre, at Spørgsmaalet kom under Forhandling i det førstkommende Præsidentmøde, thi vort Agerbrugs Stilling — trykket som det er fra alle Sider, og hver Dag bringer nye Tryk — fordrer, at man udnytter hvert Middel, som kan styrke og støtte det under de forhaandenværende Forhold.

Lektor Rostrup vilde bemærke, at det er ikke alene lige over for Brandsvampe, at Varmvandsmethoden er virksom, men efter de senere Aars Erfaring ogsaa lige over for andre Svampe, som formere sig paa lignende Maade, nemlig ved at opholde sig i Frøet Vinteren over og spire med det, og derfor var det heldigt at faa Kjendskab til Varmvandsmethoden udbredt saa meget som muligt.

Præsidenten vilde, i det han sluttede Mødet, paa Selskabets Vegne bringe Lektor Rostrup en varm Tak for det fyldige og interessante Foredrag, hvormed han ogsaa denne Gang er fremkommen. Naar Lektor Rostrup saaledes Aar efter Aar kan drage dette Spørgsmaal frem og afvinde det saa megen Interesse, som den nys afsluttede Diskussion viser, er det et stærkt Vidnesbyrd om, at Videnskabsmanden netop ved sine Undersøgelser kan kalde Tanker frem og oparbejde dem hos de praktiske Jordbrugere saaledes, at de faa det rette Syn paa Sagen, hvad jo er et Grundvilkaar for, at de Midler, som Videnskaben rækker Landmændene til Bekæmpelse af Onderne, ogsaa virkelig komme til Anvendelse, og det maa ønskes, at de komme til Anvendelse i saa stor Udstrækning som mulig, thi det er jo utvivlsomt, som det ogsaa fremgaar af Foredraget, at der paa dette Omraade er meget at gjøre, Kapitaler at indvinde.
